

*Усъвършенстване на професионалното образование с фокус върху
социалното въздействие: прилагане на
обществени поръчки със социална насоченост на практика*

Обучителен модул 3

Анализ на нуждите на социалните предприятия

Институт Буковина, Румъния

EUROPEAN CENTER
FOR SOCIAL FINANCE

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

MALTA VOCATIONAL

CHAMBER OF COMMERCE
AND INDUSTRY VRATSA

**Co-funded by
the European Union**

Deal4Good е Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA. Номер на проекта: 2024-1-DE02-KA220-VET-000244401

Учебни цели

- Да се дефинира какво представлява социалното предприятие.
- Да се идентифицират и категоризират основните видове нужди, пред които са изправени социалните предприятия.
- Да се разпознае как фактори като етап на развитие, сектор, географско местоположение и правна форма влияят върху нуждите на социалните предприятия.
- Да се свържат нуждите на социалните предприятия с възможностите, които предоставят обществените поръчки със социална насоченост.

Дефиниция за социално предприятие

Социалното предприятие:

- преследва социална или екологична мисия
- генерира приходи чрез икономическа дейност
- реинвестира печалбата в постигането на своята мисия
- функционира прозрачно и прилага участие в управлението

Примери:

- социални предприятия за трудова интеграция
- компании за справедлива търговия или етично производство
- общностни кооперации и инициативи за социални иновации

Категории общи нужди на социалните предприятия

Категория	Описание	Примери / Типични нужди
Стратегически нужди	Свързано с дългосрочната насока, лидерство и управление.	Ясна мисия, стратегическо планиране, модели на управление, обучение на лидери.
Оперативни нужди	Ежедневно управление и системи.	Човешки ресурси, логистика, ИТ системи, оптимизация на процеси.
Финансови нужди	Осигуряване на финансова устойчивост и стабилност.	Достъп до финансиране, управление на паричните потоци, готовност за инвестиции.
Пазарни нужди	Изграждане на клиентска база и външни партньорства.	Маркетинг, канали за продажби, дистрибуторски мрежи, възможности за договори.
Нужди от измерване на въздействието	Демонстриране и комуникиране на социална ценност.	Инструменти за събиране на данни, индикатори, системи за мониторинг, доклади за въздействието.

Фактори, влияещи върху нуждите на социалните предприятия

Фактор	Обяснение
Етап на растеж	Стартиращите предприятия може да се нуждаят от изграждане на капацитет и финансиране; зрелите социални предприятия може да се съсредоточат върху мащабиране и партньорства.
Сектор	Нуждите се различават в зависимост от областта на фокус (напр. околна среда, здравеопазване, образование, приобщаване).
География	Местният контекст, инфраструктурата и политическата среда оформят достъпа до ресурси.
Правна форма	Кооперациите, асоциациите и дружествата с ограничена отговорност са изправени пред различни рамки за съответствие и финансиране.

Групови дейности

Задача 1: Групова дискусия – „Открийте социалното предприятие“

Учениците посочват примери за социални предприятия в своята страна.

Обсъдете как те съчетават социалната мисия и бизнес дейностите.

Групови дейности

Дейност 2: Казус – „Разбиране на нуждите на социалната икономика“

Представете кратък случай на реална или измислена социална ситуация.

Учениците картографират неговите нужди, използвайки петте категории.

Групови дейности

Задача 3: Размисъл

Учениците разсъждават върху това как разбирането на нуждите на социалната икономика помага на възлагащите органи и специалистите по обществени поръчки да разработват по-приобщаващи търгове.

Оценка

Групова презентация: Всяка група представя едно социално положение и основните му нужди.

Дневник за размисъл: Как нуждите на социалното образование влияят на способността им да участват в социологическия план.

Ефективното идентифициране на нуждите е едновременно аналитично и включващо участието на обществеността — комбиниране на данни, диалог и диагностични инструменти, за да се помогне на социалните предприятия да станат по-силни и да бъдат по-добре подготвени за социални обществени поръчки.

Учебни цели

- Да се прилагат **диагностични рамки**, например SWOT анализ и Business Model Canvas, за анализ на нуждите на социалните предприятия.
- Да се използват **методи за събиране на данни**, качествени и количествени, за диагностика на социални предприятия.
- Да се прилагат **аналитични инструменти** за тълкуване и приоритизиране на идентифицираните нужди.
- Да се проведе **мини оценка на нуждите**, използвайки реален или примерен профил на социално предприятие.

Общ преглед

Цел: Да се предоставят на участниците практически инструменти за диагностика на социални предприятия.

Структура:

1. Диагностични подходи
2. Техники за събиране на данни
3. Аналитични инструменти

Диагностични подходи

Подход	Цел	Ключов инструмент / Пример
Оценка на нуждите	Идентифицирайте пропуските и областите за подкрепа	SWOT, бизнес модел на платното
Анализ на пропуските	Сравнете текущата и желаната производителност	Матрица за анализ на пропуските
Картографиране на заинтересованите страни	Идентифицирайте ключови участници, влияещи върху нуждите на социалната икономика	Решетка „Власт-Интерес“

Примерни рамки

Силни страни

Слабости

Възможности

Заплахи

Техники за събиране на данни

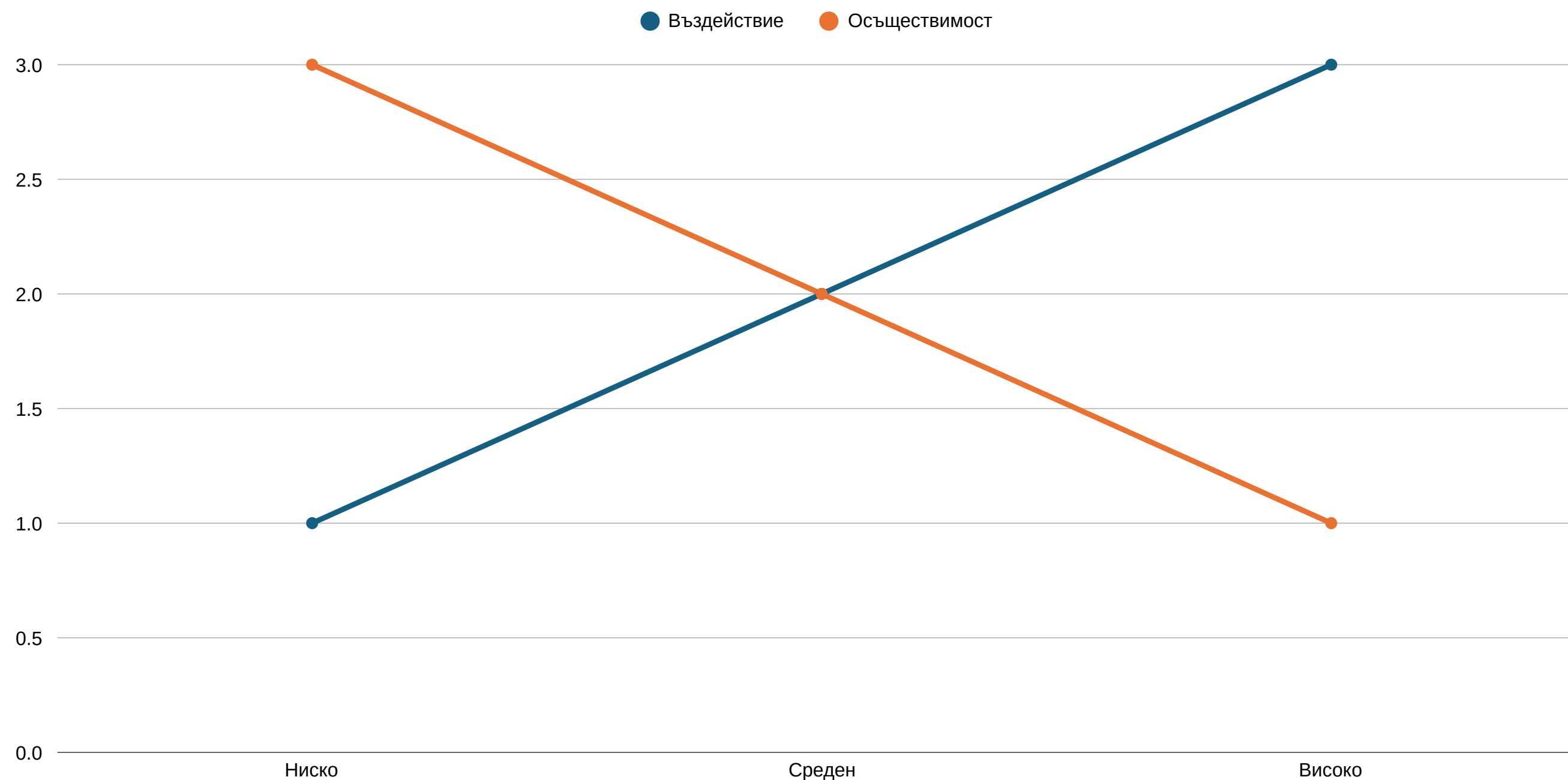
Техника	Кога да се използва	Изходи
Интервюта и фокус групи	Дълбоко качествено прозрение	Цитати, теми
Анкети и въпросници	Количествена диагностика	Таблицы с данни, средни стойности
Наблюдения и одити	Проверка на място	Контролни списъци, оценки
Вторични данни	Исторически/сравнителни данни	Отчети, финанси

Аналитични инструменти

Инструмент	Описание	Случай на употреба
Тематичен анализ	Идентифициране на повтарящи се проблеми от качествени данни.	Синтезиране на прозрения от интервюта и фокус групи
Методи за оценяване/класиране	Приоритизиране на нуждите въз основа на спешност, важност или цена.	Претеглени скали за оценяване или класиране
Матрица за приоритизиране	Картографиране на нуждите по въздействие и осъществимост.	Мрежа за въздействие спрямо осъществимост

Аналитични инструменти – Матрица на въздействието спрямо осъществимостта

Практическо упражнение – Оценка на нуждите от социално осигуряване

Участниците работят в малки групи, използвайки примерен профил на социалната емоционална култура.

- Направете бърз **SWOT анализ** или **анализ на пропуските**.
- Определете 5–7 ключови нужди.
- Класирайте ги, използвайки **матрица на въздействието и осъществимостта**.
- Представете резултатите накратко на групата.

Очакван резултат:

Визуално обобщение на приоритетните нужди на социалното предприемачество и възможните действия за подкрепа.

Примерна изходна таблица

Категория	Идентифицирана нужда	Приоритет (1–3)	Въздействие	Осъществимост
Финанси	Достъп до оборотен капитал	1	Високо	Среген
Оперативна	HR обучение за персонала	2	Среген	Високо

Свързването на нуждите на социалната икономика с възможностите за обществени поръчки свързва капацитета и възможностите.

Чрез разбиране на екосистемата за обществени поръчки, картографиране на възможностите и справяне с пропуските в готовността, социалните предприятия могат да отключат устойчив растеж и да увеличат максимално социалното въздействие чрез публични и частни договори.

Цели на обучението

- Обяснете екосистемата за обществени поръчки и нейното значение за социалните предприятия.
- Прилагайте техники за съпоставяне, за да синхронизирате нуждите и капацитета на социалната икономика с възможностите за обществени поръчки.
- Оценка на готовността на пазара и определяне на действия за подобряване на участието на SE в обществените поръчки.
- Разработете опростен план за подобряване на готовността за социално предприятие.

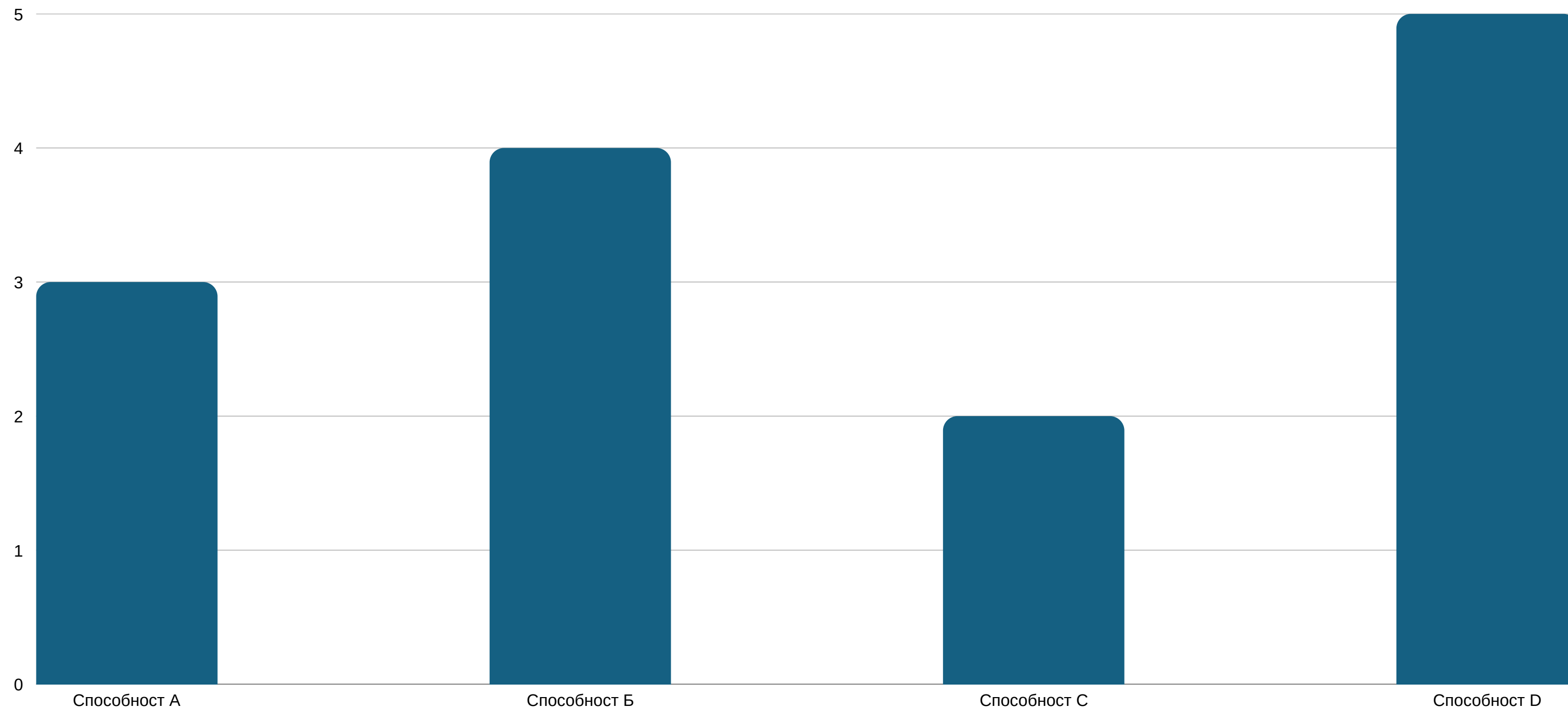
Разбиране на екосистемите за обществени поръчки

Тема	Описание	Релевантност за социалните предприятия
Обществени поръчки	Правителствени и местни търгове, често със социални клаузи.	Възможности за социалните предприятия да предоставят социална стойност.
Частни поръчки	Корпоративните вериги за доставки търсят отговорно снабдяване.	Разширява достъпа до пазара на SE отвъд обществените поръчки.
Социални обществени поръчки	Интегриране на социалната стойност в решенията за покупка.	Основен механизъм за постигане на целите на SPP.
Критерии за обществени поръчки	Цена, качество, устойчивост и социална стойност, използвани за оценка на офертите.	СП могат да подчертаят социалното си въздействие като отличителен белег.
Политики за разнообразие на доставчиците	Насърчаване на включването на МСП, социални предприятия и доставчици от малцинствата.	Подкрепете видимостта на социалната икономика и справедливостта във веригите за доставки.

Техники за съвпадение

Техника	Цел	Примери / Инструменти
Картографиране на възможностите	Идентифицирайте силните страни на SE спрямо изискванията на купувача.	Инвентаризация на уменията, контролни списъци за капацитет.
Бази данни / Портали за обществени поръчки	Намерете оферти или възможности за доставка.	TED (ЕС), локални портали, корпоративни бази данни на доставчици.
Оценка на пазарната готовност	Оценете оперативната готовност и готовността за съответствие на SE.	Карти за оценка на готовността, въпросници.
Анализ на пропуските в съответствието	Идентифицирайте разликите между предложенията на SE и очакванията на купувачите.	Матрици на празнини, диаграми на подравняване.

Пример за анализ на пролуката в съответствие

Изграждане на капацитет за обществени поръчки

Фокусна област	Как могат да се подобрят социалните мрежи	Практични инструменти
Сертификати и стандарти	Получете сертификати ISO, B Corp или Fair Trade.	ISO 9001, SA8000.
Качество и съответствие	Погобнете документацията и правната готовност.	Контролен списък за съответствие с обществените поръчки.
Опаковка с ценностно предложение	Ефективно комуникиране на стойността на социалното предприятие пред възложителите.	Шаблон за декларация за социални ценности.

Практическо упражнение

Заглавие: „Съвпадение и подготовка“ – Свързване на социалните предприятия с възможности за обществени поръчки

Задача:

Участниците работят в малки групи, за да:

- Прегледайте **примерен профил на социално подпомагана организация и възможност за обществена поръчка** (напр. договор за общински услуги).
- **Извършете анализ на съответствието** и несъответствията, за да идентифицирате съгласуваността и липсващите възможности.
- Разработете кратък **план за подобряване на готовността**, включително действия (сертифициране, партньорства, изграждане на капацитет).

Изход:

Едностранично резюме на съвпадението на SE и обществените поръчки и препоръките за подобрене.

Примери от реалния свят показват, че социалните предприятия могат да успеят в обществените поръчки, когато **техните нужди са съобразени с възможностите чрез планиране**, партньорства и доказателства за социална стойност. Тази сесия дава възможност на участниците да превърнат теорията в приложими стратегии за приобщаващ растеж.

Цели на обучението

- Анализирайте **реални примери** за социални предприятия, успешно интегрирани във веригите за обществени поръчки.
- Идентифицирайте **ключовите фактори за успех и предизвикателствата** в сътрудничеството между социалната икономика и обществените поръчки.
- Приложете предишни знания, за да разработите индивидуализиран **план за действие „Необходимост-Възможност“** за реална или хипотетична социална икономика.
- Формулиране на **конкретни стъпки и партньорства** за засилване на участието на социалната икономика на пазарите на обществени поръчки.

Казуси за успешно интегриране на социални предприятия в обществените поръчки

Казус	Контекст	Ключови фактори за успех
Случай 1: Трудова интеграция (договор с местно самоуправление)	Кооперация, предоставяща услуги за почистване съгласно клауза за социално включване.	Ясно отчитане на социалната стойност, готовност за съответствие, сътрудничество с местните власти.
Случай 2: Екологична SE (Корпоративна верига за доставки)	Екологично предприятие, доставящо рециклирани опаковки на голям търговец на дребно.	Сертифициране за качество, силно ценностно предложение, мащабируемост.
Случай 3: Социални иновации (публично-частно партньорство)	Шведска икономика, предоставяща обучение за дигитално приобщаване по програма, финансирана от ЕС.	Съвместно създаване с публична агенция, иновации, измерими показатели за въздействие.

Казуси за успешно интегриране на социални предприятия в обществените поръчки

Въпроси за дискусия:

- Какви стратегии допринесоха за успеха на всяко социално предприятие?
- Какви бяха основните бариери и как бяха преодолени?
- Как партньорствата и рамките за обществени поръчки подкрепиха успеха?

Шаблон за планиране на действия – Карта от нуждите към възможностите

Практичен инструмент за прилагане на знанията от предишните сесии.

Стъпка	Описание	Пример
1. Определете нуждите	Въз основа на диагностиката или оценката на социалното предприятие.	Ограничен опит в търговете, без сертификат.
2. Дефинирайте възможностите	Свържете нуждите с пътищата за обществени поръчки.	Търг за почистване от местната власт.
3. Поставете си цели	Определете краткосрочни и средносрочни цели.	Получете ISO сертификат; изградете капацитет.
4. Определете действия и ресурси	Определете стъпки, партньори, отговорности.	Партнирайте с Търговската камара за обучение.
5. Проследяване на напредъка	Определете индикатори и честотата на преглед.	Тримесечен преглед на напредъка.

Дейност – План за действие „От потребности към възможности“

1. Изберете социално предприятие, което подкрепяте или представлявате.
2. Използвайте шаблона, за да:
 - Обобщете основните нужди на социалното предприятие.
 - Идентифициране на възможности за обществени поръчки.
 - Определете изпълними стъпки за подобрение.
3. Обменяйте чернови за обратна връзка от колеги.

Резултат: Персонализиран план за действие, готов за прецизиране.

Групова дискусия: Какво е проработило, какво не и защо
Участниците разсъждават върху поуките, извлечени от казусите.

Насочващи въпроси:

- Кои вътрешни фактори (лидерство, планиране, ресурси) допринесоха най-много за успеха?
- Кои външни фактори (политика, нагласи на купувачите, пазарни условия) са изиграли роля?
- Как тези уроци могат да повлияят на собствените стратегии за социална сексуалност на участниците?

ВИКТОРИНА

Формуляри за обратна връзка